

مبحث چهارم - رمزارزها

نشانه‌های وضعیت مطلوب

- نشانه‌گر بُعد سرمایه‌گذاری، تحقیق و توسعه و تولید علم و فناوری:
 ۱. قرارگرفتن در بین کشورهای برتر منطقه در میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی و هزینه تحقیق و توسعه در حوزه کاربردهای فناوری‌های دفتر کل توزیع شده.
- نشانه‌گرهای بُعد استخراج:
 ۱. توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (بر اساس شاخص شدت انرژی) و بالا بردن صادرات برق؛
 ۲. مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه‌ریزی برای ارتقای کیفیت و رقابت پذیری در تولید.
- نشانه‌گرهای بُعد بازار داخلی و مبادله و معامله:
 ۱. شفاف‌سازی، سالم‌سازی و جلوگیری از اقدامات و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری و ارزی؛
 ۲. حفظ و صیانت از ارزش پول ملی؛
 ۳. افزایش سهم بازار مشاهده‌پذیر و قاعده‌پذیر در نگهداری، مبادله و معاملات رمزارزها.
- نشانه‌گر بُعد بازار بین‌المللی و مبادلات خارجی (صادرات و واردات):
 ۱. ارتقای سطح تسویه و تضمین در حوزه تجارت و مبادلات بین‌المللی بر پایه نوآوری و کاربردهای فناوری‌های دفتر کل توزیع شده.

چرخش‌های تحول آفرین

- از نظام حکمرانی تهدیدمحور، منفعلانه، دستوری، سلبی و مجوزمحورانه رمزارزها به نظام حکمرانی فرصت‌محور، فعالانه و ایجابی با رویکرد مدیریت مخاطرات و روش‌های نوین تنظیم‌گری؛
- از تمرکز صرف بر صنعت استخراج رمزارزها به توجه جامع تمامی ابعاد فناوری زنجیره بلوکی؛
- از خدمات مبتنی بر پایگاه‌های استنادپذیر متمرکز به خدمات توزیع‌شده مبتنی بر دفتر کل توزیع‌شده.

چالش ۱: ضعف در مدیریت کلان رمازش‌ها

عامل ۱: ساختار ناکارآمد حکمرانی در مواجهه فعالانه با رمازش‌ها و فناوری دفاتر کل توزیع شده راهبرد ۱: فرماندهی قرارگاهی منسجم، منظم و فعال با تقسیم بهینه وظایف بین وزارخانه‌ها و نهادها

اهم اقدامات:

۱. تشکیل ستاد ملی رمازش‌ها با مأموریت شناخت، تبیین، سیاست‌گذاری، تقسیم وظایف بین وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مربوطه و نظارت بر حسن اجرای وظایف محوله و فعال‌سازی کلیه ظرفیت‌های این حوزه (کوتاه‌مدت - معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت اطلاعات).
۲. طراحی ساختار و سازوکارهای مناسب به‌منظور تمهید زیرساخت‌های حقوقی، نرم‌افزاری و سخت‌افزاری لازم برای تحقق سیاست‌های کلان رمازش‌ها با تأکید بر استفاده از ظرفیت بخش غیردولتی (میان‌مدت - سازمان اداری و استخدامی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت اطلاعات).

راهبرد ۲: شناخت، سیاست‌گذاری و خودتنظیم‌گری با تأکید بر محیط آزمون‌افرابخشی

اهم اقدامات:

۱. تسهیل‌گری فعالیت کسب‌وکارهای نوظهور با رویکرد پذیرش در محیط آزمون مبتنی بر خوداظهاری، احراز هویت مجری، تعیین چارچوب‌ها و مرزهای مقیاس کسب‌وکار، نظارت پسینی و گزارش‌گیری مستمر از فعالیت کسب‌وکارهای ثبت شده رمازش‌ها و فناوری دفتر کل توزیع‌شده (میان‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات).

عامل ۲: ضعف رصد، کنترل، نظارت و خودتنظیم‌گری در بازار تولید، نگهداری و تبادل رمازش‌ها

راهبرد ۱: ایجاد زیرساخت‌های رصد هوشمند مبتنی بر فناوری‌های تنظیم‌گری

اهم اقدامات:

۱. ارائه خدمات برخط احراز هویت کلیه اشخاص برای بهره‌برداری کسب‌وکارهای حوزه رمازش‌ها، اعم از سکوی تبادل و نگهداری رمازش‌ها، با ایجاد زیرساخت‌های فنی یکپارچه و در قالب الگوی مشارکت بخش عمومی - خصوصی (کوتاه‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری).

۲. ارائه خدمات برخط ثبت آدرس‌های زنجیره بلوکی و حساب‌های ریالی متناظر با هویت‌های احرازشده اشخاص، اعم از سکوه‌های تبادل و نگهداری رمزارزش‌ها، با ایجاد زیرساخت‌های فنی یکپارچه و در قالب الگوی مشارکت بخش عمومی - خصوصی (کوتاه‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری).
۳. تحلیل و رصد داده‌ها و تراکنش‌های زنجیره بلوکی با استفاده از فناوری‌های تنظیم‌گری جهت شناسایی تراکنش‌های مشکوک، تعیین ریسک و گزارش به نهادهای ذی‌ربط با ایجاد زیرساخت‌های فنی یکپارچه و در قالب الگوی مشارکت بخش عمومی - خصوصی (کوتاه‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری).
۴. ارائه خدمات برخط نگهداری امانی امن رمزارزش‌ها در قالب نهادهای قابل اتکا و تضمین‌شده با ایجاد زیرساخت‌های فنی یکپارچه و پیشنهاد قوانین لازم (بلندمدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، معاونت حقوقی ریاست جمهوری).

چالش ۲: مخاطره بالای سرمایه‌گذاری مردم در بازار رمزارزش‌ها

عامل ۱: انگیزه و هیجان مردم برای فرار از تورم و خرید دارایی‌های غیرریالی خُرد با نقدشوندگی بالا

راهبرد ۱: کارآمدسازی دستگاه‌های اجرایی کشور در حل مسئله تورم^۱

راهبرد ۲: ارتقای سواد مالی و اقتصادی مردم

اهم اقدامات:

۱. تولید برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی برای آموزش بازار خرید و فروش رمزارزش‌ها در رسانه ملی و فضای مجازی با همکاری سازمان صدا و سیما و سایر نهادهای فرهنگی، تبلیغی و رسانه‌ای (میان‌مدت - معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی).

(۱) ر ک: مباحث «نظام بانکی» و «بودجه» در سند تحول.

عامل ۲: تنظیم‌گری نامناسب در حوزه سیاست‌های مدیریت دارایی و نگهداری رمزارزش‌ها
راهبرد ۱: توسعه ظرفیت نهادی و ابزارهای بازار سرمایه جهت مدیریت مخاطرات سرمایه‌گذاری در بازار رمزارزش‌ها

اهم اقدامات:

۱. ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله رمزارزش در بورس و تأسیس نهاد امین دارایی‌های دیجیتال و شرکت سپرده‌گذاری رمزارزش ذیل آن و فراهم‌نمودن زیرساخت‌های خدمات حضانتی رمزارزشی بورس و توسعه مجموعه‌های خدمات مشاوره سرمایه‌گذاری رمزارزش، با تأکید بر افزایش توان تولید رمزارزش‌ها در کشور و اخذ تدابیر مالیاتی متناسب جهت پاسخ‌گویی به تقاضای روزافزون رمزارزش‌ها، با پیشنهاد قوانین لازم (بلندمدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، بانک مرکزی، معاونت حقوقی ریاست جمهوری).
۲. تبدیل دارایی‌های فلزی به دارایی‌های دیجیتالی فلزات گران‌بها و دارایی‌های دولتی و خصوصی و هدایت شرکت‌های دولتی و خصوصی به سمت ایجاد توکن‌های کاربردی برای ارائه کالا و خدمات (میان‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری).

عامل ۳: ضعف سیاست‌های از حمایت تولید داخلی و صادرات در زیست‌بوم رمزارزش‌ها
راهبرد ۱: حمایت هوشمند از توسعه کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری دفاتر کل توزیع‌شده

اهم اقدامات:

۱. انتشار توکن ریال بر فناوری دفاتر کل توزیع‌شده عمومی به‌منظور توسعه کسب‌وکارهای بلاکچینی مبتنی بر قراردادهای هوشمند در اقتصاد و افزایش کاربردپذیری رمزپول ملی با پیشنهاد قوانین لازم (بلندمدت - بانک مرکزی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت حقوقی ریاست جمهوری).

چالش ۳: روند افزایشی سهم استخراج پنهان از کل بازار تولید

رمزارزش‌ها در کشور

عامل ۱: فقدان ساختار هوشمند رصد و کنترل الگوی مصرف برق
راهبرد ۱: بازطراحی زیرساخت‌ها و سامانه‌های رصد برخط مصرف برق

اهم اقدامات:

۱. ایجاد سامانه رصد هوشمند، برخط و بلادرنگ مصرف برق در کلیه سطوح تولید، انتقال و توزیع به‌منظور شناسایی مراکز استخراج پنهان (میان‌مدت - وزارت نیرو، وزارت صنعت، معدن و تجارت).

راهبرد ۲: استفاده از ظرفیت‌های مردمی در رصد، کنترل و دیده‌بانی

اهم اقدامات:

۱. رسیدگی فوری و دقیق به گزارش‌های مردمی ارسالی به درگاه گزارش‌دهی مردمی در خصوص محل مزارع و دستگاه‌های غیرمجاز استخراج (میان‌مدت - وزارت نیرو، دفتر بازرسی ویژه ریاست جمهوری).

عامل ۲: تعرفه‌گذاری نامناسب حامل‌های انرژی و تبعیض در مواجهه با صنعت استخراج رمزارزش‌ها

نسبت به سایر صنایع

راهبرد ۱: اصلاح نظام یارانه انرژی^۱ و سیاست‌های ارزی^۲

راهبرد ۲: هدایت و راهبری صنعت استخراج رمزارزش‌ها به سمت توسعه شبکه تولید، انتقال

و توزیع برق

اهم اقدامات:

۱. تسهیل‌گری برای ایجاد مزارع استخراج رمزارزش‌ها بر پایه تأمین برق از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر، اعم از انرژی خورشیدی، بادی، آبی، زمین‌گرمایی و زیست‌توده و اتمی جدیدالتأسیس (کوتاه‌مدت - وزارت نیرو، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان انرژی اتمی).
۲. تسهیل‌گری برای ایجاد مزارع استخراج رمزارزش‌ها بر پایه تأمین انرژی از محل افزایش بهره‌وری نظیر تولید برق از گاز مشعل، کاهش تلفات برق تولیدی در شبکه انتقال و توزیع برق، افزایش بهره‌وری تولید برق نیروگاه‌های حرارتی موجود، بهینه‌سازی مصرف انرژی صنایع بزرگ، تولید برق مبتنی بر نصب توربو کمپرسورهای کاهش فشار گاز و افزایش تولید برق ناشی از تبدیل نیروگاه حرارتی به نیروگاه سیکل ترکیبی (میان‌مدت - وزارت نیرو، وزارت نفت، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی).

(۱) ر ک: مباحث «ساخت داخل» و «فقر و تأمین اجتماعی» در سند تحول.

(۲) ر ک: مبحث «ارز و تجارت خارجی» در سند تحول.

چالش ۴: از دست رفتن فرصت‌ها در بهره‌برداری از ظرفیت‌های راهبردی رمز ارزها در حوزه پرداخت و تبادل داخلی و

بین‌المللی

عامل ۱: رهاسازی و بلا تکلیفی بسترهای تبادل و پرداخت رمز ارزها در داخل کشور
راهبرد ۱: افزایش مشاهده پذیری، قاعده‌پذیری و تنظیم‌گری تبادل رمز ارزها در کشور

اهم اقدامات:

۱. تدوین استانداردهای لازم برای تبادل رمز ارزها با تأکید بر شناخت مشتری، قواعد نگهداری، اعتبارسنجی، صیانت مستمر از تراز مثبت ارزی و فهرست کردن رمز ارزها با تأکید بر حذف رمز ارزهای تحریم‌پذیر برای سکوها و بسترهای تبادل رمز ارزها به یکدیگر و تبادل رمز ارزها به ریال و برعکس با لحاظ قوانین مبارزه با پول‌شویی (کوتاه‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری).
۲. ممنوعیت تبادل مستقیم رمز ارزها با کالا و خدمات در داخل کشور و تدوین استانداردهای لازم در چارچوب قواعد حاکم بر عقد معاوضه، با رعایت مقررات پیشگیری و مبارزه با پول‌شویی به‌منظور توسعه کسب‌وکارهای نوآورانه، با رعایت اصول تبادل رمز ارزها به ریال و استفاده از ریال در پرداخت و تسویه مبادلات کالا و خدمات در داخل کشور (کوتاه‌مدت - بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت اقتصادی ریاست جمهوری، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات).
۳. رصد، نظارت و کنترل ابزارهای پرداخت و تسویه در معاملات کالا و خدمات داخلی، با ایجاد زیرساخت‌های فنی یکپارچه و پیشنهاد قوانین لازم (بلندمدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی ریاست جمهوری).
۴. افزایش عرضه و تولید رمز ارزهای استخراج‌شده در بازار داخلی، به‌منظور تأمین نیاز و تقاضای داخلی رمز ارزها، با طراحی سازوکارهای انگیزشی مالیاتی و تهیه زیرساخت‌های فنی مناسب (میان‌مدت - وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت).

عامل ۲: واردات بی‌رویه و خروج ارز و عدم فعال‌سازی صادرات

راهبرد ۱: حمایت از تولید و صادرات تجهیزات زیست‌بوم رمز ارزها^۱

(۱) ر.ک: مباحث «فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان» و «ساخت داخل» در سند تحول.